

PROGRES ȘI CULTURĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ — SOCIALĂ — LITERARĂ

CUPRINSUL:

- Invățătorii, fiți artiști! *I. T. Geantă*
- Fundamentul filosofic al pedagogiei lui Goethe *Prof. Ch. Popescu*
- Problema educației morale în școala primară *Ch. Codreanu*
- Conducerea de sine a clasei *I. Comănescu*
- Despre muzica populară *C. Zamfir*
- Cursurile de vară ale Asociației Generale a Invățătorilor, ținute la Piatra-Neamț *M. Moldovanu*
- RECENZII
- G. G. Antonescu: Educația morală și religioasă în școala românească *Ion Bunea Năsăud*
- Oficiul de educație a tineretului român *I. Bățiu-Hodac*
- REVISTE.
- Poșta redacției.

Învățători fiți artiști !

Nu este o simplă pretenție subiectivă, ci un imperativ pe care realitatea faptelor îl impune cu necesitate, căci după cum vom căuta să arătăm mai jos, învățătorul trebuie și poate să fie artist.

Trebuie într'adevăr să fie învățătorul artist ? S'a susținut uneori că pedagogia este știință ; alteori că este artă. Desigur pedagogia este știință — știința educației, așa cum este definită în toate manualele de pedagogie. Dar există și ceva artă în domeniul pedagogic. Este însăși educația. Ce este educația ? Este influența intenționată exercitată asupra indivizilor pentru a-i transforma în direcția unui ideal. Transformarea individului însemnează însă creație, căci individul transformat poate fi considerat ca ceva cu totul nou : el este opera educatorului. Dar educația se face în raport cu un ideal, care nu poate fi decât formarea personalității. Și, între personalitate și opera de artă sunt atâtea puncte comune, încât putem chiar spune că o personalitate este o operă de artă. Oare personalitatea nu presupune o armonie perfectă între elementele sale și în același timp armonie între ea și ideal ? Așa dar personalitatea, pe lângă că e creație, mai este și armonică. Și un individ cu un suflet construit armonic, putem spune nu

numai la figurat, că are un „suflet „frumos“. Iată deci personalitatea subordonată valorii frumosului.

Ei bine, atunci această activitate care se cheamă educație, care are rostul de „a crea“ „suflete frumoase“ nu poate fi decât artă.

Avem de a face prin urmare, în domeniul pedagogic, pe deoparte cu o știință, pedagogia — iar pe de alta cu o artă — educația. Nici nu putea să fie altfel, căci ar fi însemnat ca acest domeniu să facă excepție. În toate domeniile culturii avem de a face cu câte o asemenea dualitate. Fiecare domeniu presupune și o știință și o artă. Astfel există o știință a muzicii, o știință a picturii, a arhitecturii, după cum există arte corespunzătoare științelor pozitive, constând din aplicarea cunoștințelor date de aceste științe. Științei pedagogice îi corespunde arta educației. Și, cum învățătorului îi revine nu a se preocupa de pedagogie ca știință, ci de a aplica preceptele ei, adică a face educație, el nu poate fi decât artist. Și atunci se pune o a doua problemă: pot toți învățătorii să fie artiști? Nu li se cere prin aceasta prea mult?

Arta pedagogică — educația — se deosebește de celelalte arte și prin aceea că nu este condiționată de niciunul din simțurile noastre externe. În oricare dintre arte nu se poate face abstracție de un anumit simț, de un anumit organ. Cum ar putea fi pictor, spre exemplu, un orb din naștere? Unui educator, însă, pentru a fi artist, nu i se pun astfel de condiții speciale. I se vor pune doar unele generale, pe care le poate îndeplini aproape oricine. O condiție indispensabilă, comună tuturor artelor, este tendința spre frumos. Această tendință

este însă înăscută speței umane. Nu s'au găsit oare în peșterile preistorice atâtea expresii artistice ale primitivilor? Pe de altă parte orice manifestație artistică mai este condiționată de desintere-sare. Dacă prima condiție este îndeplinită de toți oamenii normali, aceasta din urmă nu este îndeplinită decât de o parte din ei. Credem că ambele condiții sunt suficiente și necesare pentru ca învățătorul să fie artist. În toți oamenii există un minimum de simț artistic, la majoritate bineînțeleș, în stare latentă, stând sgribulit într'un colț al sufletului. Scoateți-l la iveală punându-l la lucru, cu desintere-sare în slujba idealului educației și sprijiniți-l pe generozitate, pe altruism, pe bunătate. Toate acestea sunt condiții ușor de îndeplinit, dar indispensabile artei. Nu există artă acolo unde nu e bunătate și generozitate. Priviți pe marii artiști. Bunătatea îi caracterizează în cea mai mare măsură. Căci bunătatea e indispensabilă existenței unui „suflet frumos“ și numai într'un „suflet frumos“ poate încolți arta. Și atunci dacă ne întrebăm de ce învățătorii cari nu-și iubesc copiii nu sunt buni educatori, răspunsul nu poate să fie decât pentrucă nu sunt buni, nu sunt artiști.

Fiți deci mai buni cu copiii! Fiți asemenea Mântuitorului care a spus: „Lăsați copiii să vină la mine“. Așa puteți fi exponenții celei mai sublime dintre arte, ai artei creatoare de suflete. Și dacă omul are vreun rost aici pe pământ, este să fie creator, adică să fie cu adevărat „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu“, Marele Creator.

L. T. Geantă

profesor de pedagogie.

Fundamentul filosofic al pedagogiei lui Goethe.

Deși pedagogia contemporană afirmă principii de o valoare incontestabilă, totuși, când este vorba de organizarea învățământului sau de creșterea și dezvoltarea ființei omenești, nu poate fi ocolită necesitatea de a se lua în considerație valoarea cel puțin tot atât de incontestabilă a principiilor și concepțiilor pedagogice, care au stabilit reputația nedesmințită a atâtoro dintre precursorii vremurilor noastre în domeniul pedagogiei. Pot exista, de bună seamă, diferențe de concepție, uneori destul de accentuate, între pedagogii contemporani și aceia a căror existență a încetat mai aproape sau mai departe de marginea epocii noastre.

Aceasta însă nu înseamnă că gândirea pedagogică contemporană a rupt definitiv legătura cu trecutul sau că principiile de pedagogie nouă n'ar avea puncte de aderență sau nu și-ar găsi chiar o firească fundamentare în vechile sisteme pedagogice. În multe privințe, pedagogiei contemporane îi lipsește chiar tocmai ceea ce avea bun și sănătos pedagogia veche: un sistem unitar de măsuri de ordin educativ întemeiat și pe o concepție filosofică totdeauna clară și precisă. Această lacună în pedagogia contemporană este una dintre multele cauze — și, poate, nu cea mai puțin însemnată, — care desorganizează învățământul și face din școală o instituție haotică și fără un scop limpede și categoric delimitat. Ar fi bine și în interesul învățământului nostru, ca de această valoare filosofică pe care o au sistemele de pe-

dagogie clasică să ținem seamă oridecâteori năzuim la înfăptuirea principiilor pedagogice în școala românească. În știință ca și în oricare alt domeniu al activității noastre nu este recomandabil să se construiască ceva nou altfel decât pe resorturile consolidate și verificate ale trecutului. Și fiind vorba aci despre concepția filosofică a lui Goethe în pedagogie, despre fundamentarea filosofică a pedagogiei sale, vom schița în rândurile ce urmează atitudinea filosofică a acestui gânditor față de tainele Universului, cât și concepția lui despre om ca ființă unitară și despre raporturile pe care acesta le întreține sau ar trebui să le întrețină cu natura și societatea. Iar în măsura în care această atitudine o vom găsi reflectată în sistemul său pedagogic vom semnala și valoarea actuală a pedagogiei sale.

Mai întâi care sunt aceste taine ale Universului pe care filosoful Goethe le-a pătruns după o concepție clară și precisă? Care sunt aceste taine, care pentru gândirea filosofică au constituit o serie de întrebări la care s'a răspuns și greu, dar și variat. *Lumea, Mișcarea în Univers și Divinitatea* sunt tainele care au încercat atât de greu și atât de îndelungată vreme gândirea omenească. Au fost filosofi, care au păstrat față de aceste taine o atitudine constant sceptică, în sensul că spiritului omenesc nu i-ar fi posibilă pătrunderea în interiorul lor. Alții, dimpotrivă, au socotit spiritul uman capabil de pătrundere în cuprinsul acestor taine. Sunt cei cărora le-a plăcut întotdeauna să aibă față de Univers o atitudine dogmatică. Și, în sfârșit, au fost filosofi care au adoptat față de Univers o atitudine criticistă, aprobând puțința spiritului nostru de a pătrunde și de a cunoaște aceste trei taine ale naturii a căror revelare ar rezulta din posibilitatea de îmbinare a subiectului gânditor cu obiectul gândit, adică a „eu-lui“ gânditor cu realitatea evidentă a naturii. Sau, cum afirmă Kant, orice cunoaștere este posibilă în măsura în care formele gândirii noastre își ajustează materialul brut dat de experiența simțurilor. În atitudinea criticistă față de

tainele Universului se poate sesiza o desprindere a subiectului de obiect, a omului de realitate.

Atitudinea filosofului Goethe față de tainele Universului a fost cu totul deosebită de atitudinea scepticilor, dogmaticilor și criticiștilor. Mai întâi el credea convins în „unitatea realității“, adică în acea unitate care există între om și natură. Omul este nedespărțit de natură, formând împreună un tot inextricabil, o singură și unitară ființă. Și fiind de aceeași esență cu natura, el în natură și natura în el, este firesc ca omul să poată să pătrundă și înțeleagă tainele și secretele cele mai ascunse ale naturii. Dumnezeu există pretutindeni în natură și deci și în om. Așa fiind, omul simte în sine divinitatea, îi ascultă porunca și i se conformează. De aceea credința omului în divinitatea protectoare este înăscută în el și omul nu se înțelege pe sine și nu și înțelege rostul existenței sale, decât în măsura în care divinul din el călăuzește continuu conștiința și spiritualitatea lui vie. Aceiaș atitudine pe care Goethe a avut-o față de tainele naturii o păstrează și față de om. Și în această privință se deosebește Goethe de concepțiile filosofice ale vremurilor ce i-au premers. El credea în unitatea armonică a omului și era convins de necesitatea dezvoltării armonice a ființei omenești. Aceasta spre deosebire de concepția despre om a evului mediu, care despărția pe om în trup și suflet; sufletul fiind în totdeauna peste măsură de prețuit față de trup, sau cum se întâmplă în perioada Renașterii când dimpotrivă trupul este în primul plan al preocupărilor, iar sufletul aproape complet neglijat. Epoca modernă cunoaște iarăși superioritatea sufletului, care își recapătă aceeaș poziție pe care o adusese în perioada medievală. Rousseau și Pestalozzi încercaseră, fără să și realizeze, dezvoltarea armonică și unitară a existenței umane. Ei au rămas însă la aceeaș concepție dualistă în educarea omului. Goethe fixează în sistemul său pedagogic și potrivit cu concepția sa filosofică, un alt ideal educației. Acela, cum am amintit, al dezvoltării armonice a ființei

omenești, sistem la temelia căruia așezase cele două mari principii, care fac și resortul de căpetenie al pedagogiei contemporane: activismul și individualismul. Omul se poate dezvolta armonic și valorifica integral prin activitate continuă și liberă. Mai ales insistă Goethe asupra activității cu caracter creator și productiv. Goethe cere, apoi, respectarea deplină a individualității umane, care trebuie cultivată dinăuntru în afară, ținându-se seama de condițiunile impuse de interiorul individului mai mult decât de acelea pe care le-ar impune mediul extern uneori atât de instabil și anarhic. Influențele externe pot să modifice în sens bun individualitatea omului, dându-i un sens și o directivă normală în dezvoltarea sa armonică dacă aceste influențe sunt adaptate condițiunilor lăuntrice de viață. Dezvoltarea dinăuntru în afară a individului este unul din principiile educației organiciste către care tinde pedagogia contemporană. Iar punerea în valoare a individului, utilizând în scop educativ unitatea sa bio-psihică, prin activitate adaptată înclinațiunilor naturale, constituie un alt principiu de căpetenie în pedagogia timpului nostru și anume acela pe care se bazează educația individualistă. Activismul și individualismul sunt punctele de reper în opera de educare a ființei omenești, către care se îndreaptă tot mai stăruiitor școala actuală, care în orice domeniu trebuie să rămână permanent vie și activă. În concluzie putem constata, că sistemul pedagogic preconizat de Goethe își găsește în concepția sa filosofică o fundamentare temeinică, care rămâne neschimbată, fără deviații, dela început și până la sfârșit. Trăinicia acestui sistem pedagogic este demonstrată suficient de actualitatea gândirii pedagogice a filosofului Goethe, prin care tendințele școlii noastre capătă o valoare cu mult sporită.

Prof. Gh. St. Popescu.

Problema educației morale în școala primară.

(Rezumat din conferința ținută la Cerc. Cultural Târgu-Mureș).

Sunt multe problemele cari — dela războiu încoace mai ales — s'au pus, s'au desbătut și în parte s'au și rezolvat! Aceasta, în toate domeniile de activitate: socială, politică, economică cât și școlară.

Și într'adevăr, după această buimăcire, după acest uragan care a făcut omenirea să se oprească din drumul ei firesc și să privească cu groază la măcelul ce se'ncinsese, lumea a căutat să se reculeagă și revenind par'că la normal s'a așezat în aparentă liniște să-și croiască noi drumuri conform aspirațiilor și prefacerilor suferite!

În mod firesc, s'au născut deci probleme noi, unele mai grele decât altele. Pentru rezolvarea lor s'a lucrat, se lucrează și se va lucra mult și din greu! . . . Războiul a fost general. Nimeni n'a scăpat de el. Problemele cari i-au urmat — ca o consecință firească — s'au pus pretutindeni, deci și la noi.

Una dintre aceste probleme poate cea mai însemnată pentru învățământ este „problema moralei în școala noastră românească.“

Înainte însă de a intra în miezul problemei, trebuie să amintim — cu titlul măcar, câteva curente de educație morală contemporană.

1. *Curentul individualist* reprezentat prin scriitoarea suedeză Ellen Key și caracterizat prin cunoașterea naturii sufletești a copilului, respectarea individului, încredere în bunătatea naturii omenești.

2. *Curentul rigorist* diametral opus celui dintâi, caracterizat prin severitatea în educație și influențat de pedagogia germană a lui Kant și

3. *Curentul disciplinii libere* caracterizat prin împăcarea celor dintâiu și reprezentat fidel, prin Fr. W. Förster.

Am amintit aceste curente pentru faptul că la noi încă nu avem un sistem propriu de educație morală. Aproape totul este adoptat — cu mici excepții — de aiurea.

Ținând seama de scopul educației morale (formarea caracterului moral) și raportându-ne la școala noastră cea de curs primar, vedem că el nu poate fi realizat în întregime. Acest scop este numai așa o stea călăuzitoare însă depărtată. Aici datoria noastră a învățătorilor e numai aceea de a pregăti sufletul școlarului în vederea formării caracterului moral, care se formează cu timpul și în raport cu diferite vârste, diferite perioade.

Așa, în perioada copilăriei înfloresc toate capriciile. Ele se manifestă atât în școală cât și în familie. În familie copiii torturează părinții cu fel de fel de „mofturi“ iar în școală la fel. Nu vor să stea în bancă cu unii din colegi, nu merg în rând cu ei, scriu vorbe necuvincioase pe pereții școlii, ai claselor pe bănci etc... Alții vorbesc urât, înjură, sunt cruzi cu animalele... Rolul învățătorului acum e mai mare, trebuie să lupte printr'o acțiune pedagogică dârză contra acestor capricii orientând impulsunile lor către acțiuni utile și nobile și de a forma deprinderi pentru stăpânirea lor. Învățătorul să cerceteze și să vadă cărei cauze se datoresc: mediului, sau vreunei nevroze care stă să izbucnească?!... Și atunci să ia măsurile de îndreptare. Tot la elevi mai vedem: minciuna, fățărnicia, încăpățânarea ba chiar și hoția. Nu mai amintim de epoca pubertății, unde situația — o știm cu toții — e și mai jalnică.

Impulsunile se măresc, ba apar și altele noi. Acum ei manifestă fel de fel de dorinți cari nu corespund cu vârsta lor, o fac pe oamenii mari, hoinăresc fără rost fugind de la școală, petrecându-și vremea prin maidanuri, în locuri ascunse, și la jocuri fără rost cu fel de fel de elemente rele ale societății etc. etc.

Acum sarcina învățătorului e din cele mai grele fiindcă se pun interesante probleme de educație. La unii elevi apar anumite vicii de care te îngrozești: fumează, fură, pentru a nu mai aminti altele mai grave. Contra acestora, învățătorul să lupte cu toată puterea, convingerea și cu toată râvna. Trebuie să sădească în sufletele lor: sentimentul cinstei și al dreptului — pentru a nu

fura, sentimentul modestiei și al moderațiunii, sentimentul de pu-doare pentru a face pe copii să-și înăbușe unele porniri f. periculoase etc. . . .

Pentru a feri pe copii de aceste rele, de care nu sunt ei totdeauna de vină, învățătorul, conștient de gravele consecințe, trebuie să ia anumite măsuri de prevenire căutând anumite mijloace pentru combaterea acestor adevărate nenorociri pe capul școlii și mai târziu a societății.

Unul din mijloace pentru înlăturarea acestor vicii este „Ocupația“. Și aici o paranteză. În societate: cele mai urâte și mai neplăcute cazuri se întâmplă atunci când cineva nu are de lucru. În familie iau naștere anumite conflicte, abateri dela buna purtare, adulterul, chiar divorțurile etc. atunci când una din părți nu are ocupație și nici nu și-o creiază.

Și din nenorocire în societatea de azi, lipsa de ocupație sălășluiește ca la ea acasă. Înainte vreme, ocupația cea mai nobilă care era o mândrie pentru familie și neam, era ocupația „creșterii copiilor“! Mama merita atunci cuvântul de „Sf. Mamă“. și merita într'adevăr bărbatul care nu saluta o femeie să fie schingiuit și închis. Dar astăzi? Câte din femeile care mai ales n'au nici obligație față de societate (de stat) au această sfântă ocupație de a crește vlăstare pentru familie și neam? Câte dintre femeile din ziua de azi pot apuca de mână — așa ca Cornelia mama Grahilor odraslele lor zicând: Aceasta este bogăția cea mai mare din lume?! . . .

Răspunsul să ni-l dăm fiecare din noi, și dacă se poate, în gând! Am ajuns în situația de a popula pământul sfânt al țării cu neamuri mai mult decât streine, în loc să-l înțelenim cu vlăstare Daco—Romane etc.

Dar despre asta, altă dată. Am accentuat aceste lucruri, pentru a ne da seama că lipsa de ocupație rău înțeleasă, duce la lucruri grave și degradante.

La fel și în școală lipsa de ocupație sub diferite aspecte, duce totdeauna la lucruri urâte, pe cari noi învățătorii satelor și ai orașelor, nu le știm și nu ne dăm silința să le știm și să le îndreptăm. În consecință: vom căuta ca prin ocupații diferite și cu efect contra viciilor de mai sus, să intronăm o morală în școala

noastră primară, de care se simte — mai ales acum — atâta nevoie !

Pentru copii, unul din aspectele ocupației este „jocul“. Valoarea lui educativă este — îndeobște cunoscută — Jocul dezvoltă : inițiativa, curajul, conștiinciozitatea, rezistența etc. Tot sub formă de joc, copiii pot face anumite sporturi : înotul, vâslițul, cei dela oraș, tenisul etc. Sporturile întăresc voința.

Dar, nu numai jocul, dar chiar munca în școală — cea spirituală — cât mai ales cea manuală este f. prețioasă pentru formarea caracterului moral.

De aici importanța ce se dă l. manual și practicei agricole de către unii pedagogi. Munca manuală pregătește — în școală — pe copil pentru respectul muncii altuia și a vieții grele. O altă formă de ocupație, dușmană a viciilor, este acea ocupație pe cari o desfășurăm noi sub formă de activitate extra-școlară. Corurile bisericesti, piesele de teatru cu conținut moral, lecturile cu acelaș conținut, înființarea de soc. pentru ajutorarea copiilor săraci, înființarea de muzee, farmacii, cooperative școlare etc.

În școală, conducerea de sine o clasei. Dând fiecăruia câte o însărcinare, o ocupație deci, cu răspundere față de el, de ceilalți copii, de învăț. îl facem să aibă încredere în ei, să prețuiască munca lor și mai ales a altora, facem să se sădească în ei spiritul nobil de adevărată camaraderie.

Într'un cuvânt, „ocupație sistematică“ atât în școală cât și în afară de ea. Trebuie amintit însă că ocupația fără supraveghere nu dă rezultatele așteptate. Și dacă tot ce am spus până în prezent, s'a făcut sub directa noastră supraveghere, ce facem cu timpul pe care copilul și-l petrece în afară de zidurile școlii? ! . . . Il lăsăm în voia sorții ?

Nu trebuie să facem ca activitatea noastră din școală să fie continuată măcar în parte în afară de școală ? În acest scop vom întruni părinții copiilor, dacă se poate cât mai des, să le explicăm relele ce decurg din lipsa de ocupație și supraveghere și să-i îndemnăm să-și supravegheze și ei acasă copiii, să nu-i lase prada vagabondajului, căci atunci, tot ce încercăm noi să facem în școală, se strică, se nărue, sub influența barbară a acestor cuiburi de infecție cari după mine sălășluiesc mai ales la oraș. Această problemă este foarte importantă, iar pentru rezolva-

rea ei, pe lângă colaborarea strânsă între acțiunea noastră și a părinților (pe care-i vom face de altfel f. greu să ne înțeleagă), este necesară și colaborarea celorlalți factori principali: medicul, preotul etc. . . Cot la cot cu învățătorul, medicul poate face mult. O acțiune energetică în acest sens cred că ar scoate ignoranța din satele noastre în ceea ce privește sănătatea, iar educația morală — alături pe un trup vânjos, sănătos și pornită de jos în sus, ar da roade frumoase, căci vigoare și sănătate născută există destulă în neamul nostru românesc! . . .

Nu mai vorbesc de influența binefăcătoare pe care o au preoții.

Preoții — aceia care — și înțeleg misiunea lor în sânul poporului românesc, care au rămas curați, departe de cuibul murdar al politicianismului demagog și anarhic, în slujba binelui și al adevărului propagat de cel ce-a fost

„Lumina lumii“, aceia au o influență covârșitoare asupra celor ce pășesc tinda bisericilor! Calea spre bine și adevăr — zicea Gala Galaction într’o conferință acum 11 ani la Galați — trece neapărat prin tinda bisericii! . . .

Dar, însăși marile idealuri naționale ale poporului nostru cel nu puțin oropsit în decursul vremurilor, nu s’au zămislit în altarile bisericilor strămoșilor noștri?

Pentru îndeplinirea lor; „n’au pornit preoții cu crucea’n frunte“? . . .

Iată deci și importanța bisericii în slujba moralei noastre. Alături de preoți și de medici, suntem datori să contribuim din tot sufletul, la ridicarea morală și fizică a poporului român. Prin această conlucrare, exercităm o supraveghere indirectă asupra copiilor, în afară de școală! . . .

Supravegherea e necesară și din alte motive: Cursul nostru primar are și ciclul complementar, în care învățământul este mixt. O lipsă de supraveghere acum și aici unde vârsta pubertății e foarte periculoasă, ar duce la fapte nebanuite, iar învățământul s’ar face de rușine scăzând în ochii mulțimii.

Cazuri grave s’au întâmplat, și atunci e necesară sau nu supravegherea?

Desigur că da. Pentru evitarea cu desăvârșire a anumitor fapte cari degradează învățământul și corpul didactic primar, ar trebui să se termine odată și pentru totdeauna cu acest

învăţământ mixt. Să se facă şcoli separate pentru fete în care învăţământul să fie făcut de învăţătoare şi şcoli separate pentru băieţi, unde învăţământul să se facă de învăţători, cel puţin la cursul complementar dacă nu se poate în întregime.

Am fi astfel la adăpostul tuturor criticilor şi tuturor tentaţiilor, iar învăţământul ar fi scutit de a avea în sânul său elemente nesănătoase şi învăţători condamnaţi de „Curtea cu juri“, formată aproape din foştii profesori, la 20 ani muncă silnică pentru fapte nepricepute încă de mintea unui om sănătos! . . .

Iată, pentruce cred, că acest învăţământ mixt, trebuie să aparţină foarte curând trecutului! . . .

Un alt mijloc pentru formarea educaţiei morale, este „pedepsa“ sub diferite forme. Asupra acestui mijloc nu e de insistat prea mult, nefiind un mijloc prea bun pentru scopul urmărit. Totuşi, sunt anumite cazuri când pedepsele sunt necesare şi recomandabile. Ele nu sunt în orice caz bătăile cu palma, sau cu băţul. Se pot întrebuiţa: dojana, dezaprobarea, retragerea unei încrederi date etc. În general, aplicarea pedepselor trebuie făcută cu multă chibzuinţă şi numai atunci când nu avem alte mijloace la îndemână. La fel „recompensa“. Trebuie acordată însă numai în cazuri bine dovedite. Acordată prea des pe lângă că devine banală, obişnuieşte pe copii să lucreze numai atunci când primesc aceste recompense.

Aici, să ne aducem aminte de marele Comenius. Cea mai bună disciplină spunea el, ne-o oferă soarele ceresc, care dă plantelor încontinuu lumină şi căldură, adesea ploaie şi vânt şi rar fulgere şi trăsnete, cu toate că şi acestea din urmă sunt spre folosul lor! . . .

Mai tare însă decât orice teorie şi decât ori care alt mijloc de educaţie morală, este incontestabil „Exemplul“. Toţi marii gânditori, fondatorii de religii chiar: Buda, Isus, Mahomed, toţi conducătorii mari de popoare au influenţat spiritele mai întâiu prin exemplul vieţii lor! (Ex. Napoleon, Musolini, Hitler etc.)

Şi dacă exemplul influenţează — după cum vedem — pe adulţi, puterea lui de sugestie este mult mai mare la copii. Orice acţiune a noastră a învăţătorilor este un prilej de imitaţie pentru copiii noştri. Dacă ţinuta noastră va fi demnă şi ireproşabilă în orice moment şi acţiune, putem fi siguri de rezultatul pozitiv ce-

vom obține în domeniul ed. morale. De felul cum elevii noștri se vor oglindi în purtarea noastră, depinde rezultatul, în bună parte, al ed. morale. Amintiți-vă cum, având un profesor, care întruchipând multe calități, l-am imitat de multe ori și poate ne-a rămas în minte și-l mai imităm și astăzi în acțiunile noastre! De aici vedem că în afară de calitățile didactice, un învățător trebuie să fie și un om moral vrednic de imitat de elevi. Altfel, poate fi un exemplu rău, periculos și pentru elevii lui și pentru societate. Deaceia eu cred că, pentru a fi cineva învățător, trebuie mai întâiu să fie om!. În general, mai putem face educație morală prin instrucție, la orice obiect de învățământ. Sunt lecții cari — expuse cu suflet — au efect profund asupra sufletelor copiilor. Deasemeni, povestirile morale pe cari le facem în orele de lectură (2 pe săptămână) etc. . .

De câte ori, gândindu-ne la trecut, nu ne vedem copii pe băncile școlii ascultând „poveștile'ndrăznețe“ cu urși și lupi, cu Feți-Frumoși și smei spuse cu „glas rar și mângios“ de cel ce-a fost lumina ce ne-a luminat mințile și sufletele noastre cândva, undeva departe, într'un colț de sat, atât de drag și de rechemat în clipele de dragă și duiosă aducere aminte!!..

De câte ori, necăjiți fiind, nu ne-am refugiat în lumea amintirilor, ca la adăpostul lor, să mai scăpăm de grija de fiecare zi și de răutatea semenilor noștri!.. De câte ori!..

Și dacă noi, răscolind trecutul, ne apropiem cu drag și cu respect de icoana dascălilor noștri, evocând-o atât de evlavios, suntem datori cu atât mai mult cu cât le suntem urmași, să facem din copiii noștri oameni, cari la vârsta noastră să se gândească și ei la noi, tot atât de pioși și cu drag, cum ne gândim noi la înaintașii noștri învățători!..

Putem face aceasta, printr'un învățământ moralizator, printr'o muncă cofidiană dusă în vederea scopului ed. morale, care este măduva atât a învățământului cât și a societății de mai târziu.

Dar, pentruca tot ce am spus să aibă un efect salutar, trebuie făcut absolut continuu și din absolută convingere și iubire.

Fiecare din noi să tindă a fi luat de exemplu de elevii lui și de alții, prin cinste, perseverență și cultură aleasă.

Când vom ajunge să întruchipăm toate aceste calități, corpul didactic primar va fi mândru de el, prestigiul lui se va mări, iar cei ce ne hulesc, ne desconsideră, sau ne privesc cu neîncredere astăzi, mâine ne vor fi cu siguranță „buni prieteni“!

CH. CODREANU

Conducerea de sine a clasei.

(Infăptuiri).

Am expus — în numărul de pe Decembrie 1937 — importanța pe care o prezintă conducerea de sine a clasei, cum se poate realiza, ce influență binefăcătoare are asupra educației copiilor. Tot atunci am arătat — într'un proces-verbal — programul pe care „Societatea copiilor harnici“ și l-a propus să-l urmeze și să-l realizeze. Sub continua supraveghere și a stimulentului pe care l-am dat, programul n'a rămas numai pe hârtie. Copiii s'au pus pe muncă. Este o adevărată întrecere. Clasa a devenit un roi de albine, un atelier unde fiecare muncește conștiincios, cere explicațiuni și îndrumări, își arată satisfăcut fapta bună săvârșită în cursul zilei; cei mari sunt un exemplu pentru cei mici, îi ocrotesc, îi alătură prieteniei lor. Nu mai sunt certuri, nu mai sunt reclame și pârături, care stârnesc de cele mai multe ori dușmănia între școlari și o muncă în plus din partea noastră pentru aplanarea lor. Copiii sunt mai ascultători, mai conștiincioși, mai perseverenți în activitatea ce o desfășoară în școală și în afara ei; spiritul de solidaritate se remarcă din ce în ce mai mult. Jocurile, acțiunile și atitudinile lor față de diferitele situațiuni ce li se prezintă în viața școlară sunt cu totul modificate: mai chibzuite, mai raționale, mai adecuate cu fiecare caz în parte. Nu mai avem copii brutali — sau numărul lor scade simțitor; nu mai sunt „răii“ clasei, neascultători sau fără curajul răspunderii; nu mai avem copii le-neși și recalitranți, nu mai avem copii cari să nu iubească școala. Toți sunt luați de iureșul acesta de muncă continuă și de împlinirea îndatoririlor față de colectivitatea clasei. Ca să se poată vedea ce se poate realiza cu școlarii, dăm mai jos două exemple din procesele-verbale luate în ședințele Societății

copiilor harnici. Evident, se va ține seamă că vorbim de copii, de puterea lor de muncă și pricepere intelectuală și de ajutorul material pe care-l pot da.

Proces-verbal.

Astăzi 10 Octombrie 1937.

Președintele — elevul Butnaru Ștefan din clasa VI-a — deschide ședința și aduce la cunoștință cu multă satisfacție că munca în cadru societății a și început: *farmacia* a luat ființă prin următoarele medicamente aduse de elevi: vată, bandaj, prafuri de aspirină, chinină contra tusei; acid boric, tinctură de iod, apă de plumb, apă oxigenată, alcool, alifie contra bubelor dulci (precipitat galben), vaselină zincată, alifie contra râiei. Toate s'au aranjat în dulăpiorul îngrijit de elevul farmacist Conta Teodor. Președintele roagă pe dl învățător să le mai dea lămuriri asupra altor medicamente cu care să îmbogățească farmacia, acestea urmând a fi luate cu banii din cotizațiile lunare ale membrilor. Li se dau toate îndrumările, cumpărătorii având grijă să aducă și acte justificative.

Biblioteca s'a înființat și numără 16 volume aduse de elevi, precum și mai multe numere din revista „*Universul copiilor*” din care se citește regulat în ora de lecturi din fiecare Sâmbătă. Incepând de azi copiii vor putea ceti cărți din biblioteca societății — având grija de a le păstra în perfectă stare de curățenie.

Elevul Niță Corneliu aduce la cunoștința celor prezenți că a adunat într'un caiet 36 de ghicitori pe care le va ceti în ora de lecturi și din care societatea va alege pe cele mai potrivite pentru șezătoarea pe care o pregătesc. Toți școlarii promit că vor aduna astfel de ghicitori pentru a avea un caiet al societății. Elevul Butnaru Ștefan spune că în clasa I este copilul Parascan Gh. care fiind foarte sărac n'are cu ce-și cumpăra un abecedar. Roagă pe dl învățător să permită ca din banii societății să i se cumpere abecedarul. Fapta merită să fie relevată mai ales că ea a plecat din inițiativa școlarilor.

Propuneri: Dl învățător propune — pentru sănătatea și întărirea corpului — ca toți elevii să facă în fiecare dimineață exerciții gimnastice dela 8³⁰ până la 8⁵⁰. Ele vor fi făcute ast-

fel: marșuri cu cântece, exerciții străjerești de ansamblu, alergări și jocuri. Elevul Pandelea dirijorul corului — este însărcinat să facă repetiție la toate marșurile străjerești care se știu — spre a fi cântate în mers. Propunerea este aprobată în unanimitate.

Elevul Ercuță Nicolae propune ca societatea să cumpere o mașină de tuns care să servească tuturor copiilor din școală ori de câte ori va fi nevoie. Societatea aprobă și va lua măsuri ca să găsească banii necesari.

Mai mulți școlari propun alcătuirea unui album din diferite decupări ce se pot face din reviste, din adunarea vederilor și fotografiilor din localitate și împrejurimi; deasemenea formarea unei colecții de bani vechi și de timbre românești. Fiecare va aduna tot ce poate, iar la sfârșitul anului vor fi aranjate cu multă îngrijire.

Luându-se în discuție apoi purtarea și grija pe care o poartă copiii pentru școală, s'a constatat că toți au fost ascultători, și-au făcut temele și lecțiile regulat — mulțumind prin acesta pe părinți și pe dl învățător.

La sfârșitul ședinții se dau câteva sfaturi de către dl învățător.

II.

11 Decembrie 1937.

Astăzi „Societatea copiilor haici“ a ținut ședință. Președintele aduce la cunoștință că Societatea prin membrii ei a făcut multe fapte frumoase care trebuiesc trecute aici spre a rămânea ca exemplu de urmat și altor școlari care vor urma după noi.

1. În ziua de 19 Noembrie a intrat în clasă un om cu o condică cerând un ajutor pentru sătenii din comuna Dobrei jud. Neamț, cari voiesc să facă o fântână în acea comună. Cum apa se găsește acolo la mari adâncimi și cum sătenii sunt destul de nevoiași, n'o pot face fără ajutorul oamenilor de bine. Școlarii din clasa IV și VI-a au hotărât să ajute și ei cu suma mică de 10 lei — din banii societății — pe locuitorii din comuna Dobreni-Neamț.

2. Școala primară din comuna Jigodul jud. Odorheiu a trimis dlui Director al nostru o scrisoare prin care îl roagă să

dea un ajutor cât de mic pentru terminarea acoperișului acelei școli. Noi — membrii societății copiilor harnici — înțelegând că colegii noștri din Odorheiul n'au școala gata, am deschis o listă de subscripție la care s'au înscris cu diferite sume dnii învățători și elevii din toată școala. S'a putut trimite astfel susnumitei școli suma de 204 lei — care înseamnă tot atâtea țigle puse pe acoperișul ei.

3. Farmacia societății, înființată în luna Octombrie — a folosit foarte mult copiilor din întreaga școală. Astfel s'au vindecat de bube dulci cu alifie galbenă (precipitat) 17 băeți, din care 6 erau în stare foarte gravă — bubele acoperindu-le în întregime pleoapele dela ochi, nasul, urechile și pielea capului; 10 copii au fost pansați și bandajați la diferite răni și tăieturi căpătate acasă sau la școală; 14 școlari au făcut gargară cu apă oxigenată sau ipermanganat de potasiu, timp de mai multe zile îndepărtând și vindecând durerile de gât. La nenumărați copii s'au dat prafuri contra tusei, iar 4 din ei au fost vindecați de răie cu alifie dela farmacia noastră. Câțiva părinți au mulțumit prin scrisori sau personal pentru felul cum sunt tratați și îngrijiți copiii lor la școală.

Elevii se interesează zilnic de cei bolnavi, de motivul lipsurilor dela școală și cercetează la fața locului pe cei suferinzi pentru a le putea veni în ajutor cu medicamentele ce le au la îndemână.

4. În luna trecută s'a cumpărat mașina de tuns care a fost pusă la dispoziția tuturor copiilor din școală în mod gratuit. Elevul Pașcu Mircea are grijă ca orice școlar să fie tuns cel puțin odată pe lună.

5. Cel mai greu, dar și cel mai frumos lucru pe care l-a înfăptuit societatea noastră este *Cooperativa școlară* — unde s'au adus lucruri în valoare totală de 1400 lei. Până acum s'au vândut rechizite școlare de 645 lei — achitându-se astfel o bună parte din datoria ce o aveam la cooperativa de librărie a corpului didactic.

6. „Societatea copiilor harnici — știind că mulți copii din școală sunt săraci — vrea ca Moș Crăciun să le aducă un dar cât de mic, o haină, o carte sau o ocadea. În acest scop a pregătit o serbare — condusă de dl învățător, pe care o vor da

în ziua de 16 Decembrie. În acest sens s'au plasat până acum 80 bilete a 10 lei, 30 bilete a 20 lei și 17 bilete benevole, realizându-se suma de 2.055 lei.

Noi ținem ca pomul de anul acesta să fie mai frumos, mai încărcat, mai bogat în daruri; să poată bucura și înveseli și pe cei ce n'au avut norocul de o soartă mai bună.

Făcându-se bilanțul pe cele 3 luni, dela înființarea societății noastre, avem următorul rezultat bănesc:

Incasări din cotizațiile lunare dela elevi și dl învățator
475 Lei

Cheltueli:

1. Medicamente pt. farmacie	75	„
2. Un abecedar pentru Parascan Gh.	22	„
3. 2 cărți de povești la biblioteca	65	„
4. Abonamentul pe trei luni la revista „ <i>Universul copiilor</i> ”	60	„
5. Revista „ <i>Albina</i> ”	24	„
6. Ajutor pentru școala primară din comuna Jigodul — Odorheiu	15	„
7. Ajutor pentru fântână	0	„
8. Costul mașinii de tuns	150	„
	<hr/>	
	Total	421 Lei

Președinte,
ss. *Butnaru Ștefan.*

Secretar,
ss. *Apostolescu Benedict.*

Membri:
ss. *Pandelea Alex.*
ss. *Constantinescu Corneliu*
ss. *Șova Aurel*
ss. *Niță Corneliu.*

Ion Comănescu.

Despre muzica populară.

IV.

B. Punctul de vedere muzical în studiul muzicii populare românești.

3. *Fenomenul armonic*: Caracterul omofonal al muzicii populare românești este refractar armoniei preconizată de școala muzicală din Apus. Complexitatea modală și tonală a melodiilor românești nu îngăduie armonizarea nici contrapunctarea lor, căci armonia și contrapunctul presupun simplitate melodică. Lipsa de variațiune a melodiilor culte, este înlocuită cu posibilitățile de variațiune ale armoniei și contrapunctului. Suportul existenței noastre, al Firii și al omenirii, este nădejdea în puterea cea mare de care condiționăm totul, care întruchipează idealul perfecțiunii spre care tindem neconștient și pe care l-am numit din moși-strămoși, Dumnezeu. În viață noi tindem să devenim mai buni; ne organizăm viața spre a ne o face mai bună, ne străduim să fim de folos altora, cu un cuvânt tindem neîncetat să ne apropiem de perfecțiunea dumnezeiască. Tendința vieții noastre este aceeași cu tendința artei: perfecțiunea; căci arta nici nu poate fi altceva decât viața noastră (parțială sau totală) în miniatură, ale cărei elemente alese, trebuiesc selecționate în vederea economiei unei capacități medii de înțelegere. Instinctul artistic al poporului nostru ne arată cu prisosință această economie a înțelegerii artei muzicale, prin selecționarea economică a elementelor muzicii lui. N'are nevoie de armonie, căci melodia populară poate exista ca artă și prin sine, dacă păstrează o anumită formă. Formele melodice populare, pe care am încercat să le schițăm în articolul precedent, s'ar putea asemăna cu acele clădiri care din punct de vedere arhitectural sunt adevărate opere de artă. De multe ori cuvântul „arhitectură“ și „arhitectural“ înlocuește chiar și în limbajul tehnic muzical cu-

vântul „formă“. Muzica populară românească are un caracter arhitectural simfonic, deoarece departe de a lua în seamă înțelesul cuvintelor pe care se cântă, ea se folosește de *formă* ca de un suport de perfecțiune artistică, așa după cum muzica instrumentală (simfonică) cultă, este nevoită a fi încadrată unei forme muzicale, pentru a fi mai ușor accesibilă puterii de înțelegere a publicului care o ascultă. Cu aceste lămuriri ne putem complexa astfel: principalul caracter al muzicii populare românești este omofon — arhitectural — simfonic.

Având în vedere cele de mai sus, în ce sens putem vorbi de un fenomen armonic al muzicii populare românești? Știința armoniei, care e destul de recentă (datează dela începutul sec. XVI) poate fi folosită aici ca analiză, deoarece ea este un rezultat al complexității tonale și modale, cu toate derivatele creației muzicale. Gamele diatonice, adică cele formate dintr'o scară de sunete cu numiri deosebite, cum ar fi Do major bunăoară, sunt cele mai des întrebuințate în muzică și trebuesc explicate sub latura armonică, deoarece cadențele, adică opririle (resp'rațiile) din interiorul cântecului, prezintă particularități adeseori atât de curioase, încât înțelegerea lor n'ar putea decurge decât din explicări armonice. Gamele diatonice bisericești, cum ar fi glasul I. sau glasul V. care s'ar putea reduce la minorul nostru natural, sunt foarte frecvente în muzica populară. Spre exemplu: La—Si—Do—Re—Mi—Fa—Sol—La, este o gamă des întrebuințată. Gamele cromatice bisericești, ca glasul II și glasul VI, a căror scară prezintă din loc în loc semitonuri având aceeași numire a sunetelor lor, se întâlnesc mai des în acele regiuni, unde muzica bisericească a putut exercita o influență covârșitoare asupra celei populare. În Dobrogea și anume în regiunea Turtucaiei, a putut semna subsemnatul câteva colinde care se cântă în casă, la Crăciun, și care prezintă o atare influență.

Suntem nevoiți să lămurim noțiunea de tonalitate și să dăm o idee de a intra în analiza diatonico-armonică, tonală a cântecului nostru popular. Știm că gama este o succesiune de sunete nete deosebite suitoare sau coboritoare ce aparțin toate unei scări și din care cauză se mai numesc și tonuri. Prin „gama Do major“, bunăoară, înțelegem în ordinea treptelor intonate: Do - re - mi

„gama Do major“ mulți înțeleg noțiunea de tonalitate. Cântec este în „gama“ Do major, în loc de „este în tonalitatea Do major.“ Gama implică seria sunetelor în urcare sau coborîre treptată; tonalitatea implică folosirea sunetelor gamei la întâmplare, fără să se urce sau să se coboare treptat cu necesitate. Tonalitatea implică, așadar, un centru în jurul căruia se învârt sunetele și dacă acest centru este sunetul Do, vom spune că cântec este scris în tonalitatea lui Do. Unii spun „ton“ în loc de tonalitate. Noi socotim că este o greșală să se întrebuinteze termeni omonimi în tehnica muzicii, deoarece *ton* este numirea intervalului dintre două sunete alăturate din scara muzicală care cuprinde 9 comă și nu e bine să se confunde noțiuni cu înțelesuri fundamentale deosebite. În nemțește „Ton“ înseamnă sunet; de aci greșala. Noi nu putem înlocui noțiunea „sunet“ măcar, cu aceea de „ton“, din același motiv. Modul este ordinea în care se înșiră tonurile și semitonurile dintr-o scară muzicală. De exemplu: ton, ton, semiton, ton, ton, ton, semiton este modul major; sau: ton, semiton, ton, ton, semiton, ton, ton, este modul minor natural s. a. m. d. În legătură cu acestea avem și noțiunile: modulație și tonulație. Modulația este schimbarea modului în cursul cântecului, tonulația, schimbarea tonalității. Cu aceste amuriri vom trece la una din cele mai caracteristice particularități ale muzicii populare românești, după care putem constata bogăția și sărăcia ei tonală, la cadențe.

Deosebim două feluri de cadențe: a) interioare, în mijlocul cântării și b) finale. Cadențele interioare pot fi pe tonică („Daliană față dalbă“ măsura 4-a din broșura: „Trei cântece populare“) din punct de vedere diatonic; tonal este sunetul central care păstrează tonalitatea; modal este lidian — modul inițial — dacă socotim relația de sunete a celor 4 măsuri; și armonic este fundamentală. Să explicăm mai pe înțelesul tuturor această cadență: „Diatonic“ vorbind, ne referim la ceea ce am numit game diatonice a căror treaptă I-a se numește tonică și care dă numele gamei. Gama lui Do are tonica Do. „Tonal“ vorbind, ne referim la tonalitate. Cadența pe tonică, înseamnă o respirație pe sunetul central care dă numele tonalității. Tonalitatea lui sol are sunetul central sol, ca în „Daliană față dalbă“ („Trei cântece populare“ pag. 2). În cele 4 măsuri de care am amintit avem

sol-la-si-c#-do
 care lui Do major
 e scara muzicală
 sistem de
 semănă cu trept
 nou

un număr restrâns de sunete : sol - la - si - do - si - la - sol ; totuși ghicim că tonalitatea nu poate fi alta decât sol. Aceasta pentru a deosebi tonalitatea lui sol de gama lui sol, ultima implicând neapărat șirul de 7 sunete, aici incomplet (re - mi fa - diez - sol). „Modal“ vorbind, ne referim la ordinea tonurilor și semitonurilor formate de sunetele acestui fragment melodic : ton, ton, semiton, care este tetracordul major sau „lidian“, cum îl numiau vechii Greci. „Armonic“ vorbind, ne referim la posibilitatea de a armoniza melodia după ce am analizat-o din punctele de vedere de mai sus. Sunetul de bază pe care se reazămă un acord, dându-i o stabilitate perfectă se numește fundamentală. Spre exemplu : acordul sol - si - re se numește acord de sol, având ca fundamentală pe sol.

Cadențele interioare mai pot fi pe *treapta V-a* *suitoare* a gamei — care se mai numește *Dominanta superioară*. Ca exemplu am putea cita frumosul cântec „Jelui-m'aș și n'am cui“ cules de G. Dima (G. Breazul : „Carte de cântece pentru cl. IV-a pag. 96) măsura 3-a. Diatonic e dominantă superioară ; tonal e periferic ; modal e frigidian *treapta V-a* și armonic poate fi fundamentală acordului de dominantă superioară, sau cvinta acordului de tonică.

Putem găsi cadențe interioare pe *treapta II-a* *suitoare* a gamei, ca în „Ziurel de zi“ (Trei cântece populare“ pag. 4) măsura 4-a. Diatonic e melodicul 1 ; tonal e periferic ; modal e lidian *treapta II-a* ; armonic e cvinta acordului de Dominantă superioară a lui sol : re - fa - la. Mai putem găsi cadențe și pe Dominantă inferioară, adică *treapta IV.-a* numită și subdominantă.

Cadențele finale sunt mai interesante din punct de vedere al impresiei ce ne-o lasă cântecul asupra totalei sale structuri, cu, sau fără schimbări, dar mai ales cu. Cea dintâiu pe care o putem lua în considerare, ca cea mai ușor de înțeles, este cadența pe tonică. Cadența finală de tonică, dă caracter de unitate perfectă tonală și modală cântecului. Putem cita ca exemplu prea cunoscutul cântec de stea „O ce veste minunată.“

Cadența pe *treapta VI* este cea mai frecventă în cântecul nostru popular, dându-i o varietate structurală tonală și modală foarte caracteristică. De obicei cântecul începe în major și termină în relativă minoră. Ce n'am putea cita ca exemplu în această privință ? Diatonic, melodicul 2 (*treapta VI*) devine tonică ;

tonal e periferic dar lasă impresie de centru; modal e modulănt din major, în minor natural, de preferință; și armonic, devine fundamentală acordului de tonică.

Cadența pe treapta II-a este destul de frecventă mai ales în colindele cari au suferit influența muzicii bizantine, colinde cari se întâlnesc în Muntenia și regiunea dobrogeană de pe malul Dunării. Ca exemplu noi avem: „Leroilea Doamnele“ — colindă de zestre din Dobrogea, care se pare a fi o variantă a colindei „Noi umblăm și colindăm“ din Ialomița, cuieasă de dl. prof. Mih. Vulpescu și a cărei cadență pe treapta II, diatonic este tonică, tonal este centrală și armonic fundamentală, devenind în felul acesta o contrabalansare a modului bizantin instabil în toate măsurile precedente.

Mai rar se întâlnesc cadențe finale și pe treptele IV și V adică pe sub dominantă și pe Dominantă. Dacă această realitate muzicală a cadențelor este bine înțeleasă, particularitățile modale și tonale ce urmează să le arătăm în articolul viitor vor fi mai ușoare de priceput și cu ele posibilitatea de a armoniza cântecul popular va apare mai clară în expunerea noastră.

C. Zamfir.

Cursurile de vară ale Asociației Generale a Invățătorilor, ținute la Piatra-Neamț.

(Continuare).

A doua conferință: «Desemnul în școala primară.»

Conferențiarul ne prezintă o serie de desene adunate dela elevii dela școala de aplic. de pe lângă școala normală, al cărei director este. Le-a aranjat în așa fel ca ele să arate diferitele faze ale dezvoltării gustului pt. desen, la copii. D-sa spune că prin desen trebuie să descifrăm anumite stări sufletești ale copilului. Intre 3—5 ani încep să se înfiripeze facultățile intelectuale ale copilului. La 7 ani sunt deja dezvoltate.

Până la 2 ani copilul nu desemnează. Dela această vârstă talentul la desen se manifestă din ce în ce mai bine până la vârsta de 14 ani. La început desenul este un joc pentru copil. Figurile făcute îl amuză. Acestea sunt ale lui. Sunt suflet din sufletul lui. Nu-și dă seama până târziu că desemnează lucruri și ființe din jurul său. Până la un timp copilul desemnează lucrurile așa cum le are în suflet, nu cum sunt în realitate. Totul pleacă dela sine. Copilul consideră desenul ca ceva f. serios. Prin desen el își manifestă personalitatea sa.

Conferențiar : Dr. Gerota.

Conferință : „Arta și morala.“

Școala (prin învățător) interpretează frumosul prin artă. Șc. propovăduiește idealurile morale. Elementul cel mai moral este deci școala.

Ideile acestea au devenit iarăși de actualitate, din cauza degenerării literaturii. În aceasta abundă pornografia și sexua-

litatea, ceea ce a făcut ca Academia română să reacționeze (cazul Geo-Bogza). S'a pornit un curent de critică acerbă contra acesteia.

Literatura a fost criticată întotdeauna și peste tot. Așa de ex. „Ernani“ lui V. Hugo — care a revoluționat literatura franceză a fost critică. I-a fost interzisă premiera. La fel s'a întâmplat cu „Cide“ de Corneille, cu „Tartuffe“, a lui Molière. La noi a fost criticat Eminescu (Mortua est) și Caragiale (Deale carnavalului — Noapte furtunoasă, etc.) Și atunci ne întrebăm: oare critica ce se face literaturii de azi este întemeiată? De fapt această critică atacă doar lit. de mâna doua, lit. pornografică și sexualistă — deci e întemeiată.

Dar nu numai literatura a dat înapoi. A decăzut și presa. Aceasta din urmă s'a comercializat. Se vinde hârtie în loc de idei. În lit. de azi s'au introdus o mulțime de impostori, cari înainte au fost vânzători de ziare sau văcsuitori de ghete. Aceștia nu fac artă. Fac comerț.

Raportul între artă și morală a fost pus la punct de Maiorescu. Acesta a susținut că între artă și morală nu există nici o deosebire. Morală se găsește în artă. E ceva intrinsec. „Arta cea mai bună este aceea care dă caracterul cel mai nobil. (Taine).

În piesele autorilor citați sunt eroi imorali și scene de imoralitate, dar acele scene izvorăsc din impersonalitatea autorului. Personagiile lui Caragiale sunt simpatice pt. că Caragiale face artă. Școlii îi revine rolul de a curăța literatura de impurități.

Conferențiar : Prof. Șerbu insp. O. E. T. R.

Conferență: «Ideia de generație. Conflictul între generații».

Secol XIX a fost stăpânit de concepția materialistă: Secolul XX. este stăpânit de concepția spiritualistă. Dovadă, stările de lucruri din Italia și Germania. La noi, în slujba spiritualismului stau premilităria și străjerismul.

Tineretul de azi vrea să ajungă la conducerea statului, dar bătrânii nu-l lasă. În trecut bătrânii pregăteau drumul tineretului la cond. stat, azi îi lasă în voia sorții. De aceea tineretul a părăsit șc. și a intrat în politică. În statele naționaliste tineretul face operă constructivă.

Fiecare rând de tineri formează o generație. Se întâmplă uneori ca un individ să lupte pt. idealul mai multor generații, pe când altul nu luptă nici pt. generația lui. Deci generația nu poate fi limitată la o anumită vârstă. Noi știm că sunt tineri bătrâni și bătrâni tineri.

Fiecare generație își aduce aportul său în viața neamului. Unele mai mare, altele mai mic. Gen. revoluției fr. a revoluționat omenirea în 10 ani, în schimb alte gen. n'au făcut nimic de seamă în întreaga viață. Ceiace caracterizează o generație este dinamicul (lupta) ce o duce pt. realizarea altor idealuri ale colectivității.

Conflictul între generații se datorește tradiției, luptei pe care o duc bătrânii cu tinerii pt. păstrarea tradiției. Acest conflict îl arată mulți scriitori, dar îl putem vedea chiar și în sânul familiei. E lupta dintre tată și fiu. Deci lupta dintre generații e ceva normal. Când această luptă amenință colectivitatea apare *solidaritatea*. Aceasta este de mai multe feluri:

1. Solidaritate genetică sau familială.
2. „ „ morală—psihologică (de binefacere).
3. „ „ de interes.
4. „ „ profesională.

Solidaritatea curmă lupta dintre generații.

Conferențiar : prof. P. Popovici — Liceul „Petru Rareș“.

P. Neamț.

Conferință : „Raportul între viața economică și politică“.

În viața statului, viața economică și politică joacă un rol covârșitor. Acestea se influențează reciproc și influențează și alte domenii de manifestare națională. Așa economicul influențează literatura (un ex. romanele lui D. Zamfirescu descriu viața dela țară. Literatura din țările industriale se ocupă de viața muncitorilor, patronilor, bancherilor, etc.)

Fenomenul politic are caracter de violență, cel economic este mai lent. Politicul se manifestă brusc; economicul încet, în timp îndelungat.

Continuare la conf. dlui P. Popovici dela pag XII.

În s. col XVII. viața țăranilor era cea agricolă. Descoperirea puterii aburilor a dezvoltat industria care, la rândul ei a atras pe țărani la oraș, aci fiind viața mai ușoară și mai frumoasă.

Orașele au crescut enorm. Și la noi, astăzi, se constată un mare exod spre orașe.

Viața industrială depășește granițele națiunii. Pe când viața politică aparține unui stat cuprins între anumite granițe. Viața politică este deci exclusiv națională. Aceasta a dat naștere *omului politic*; după cum viața economică a dat naștere *omului economic*.

Omul politic nu poate trăi fără cel economic. Ar putea trăi printr'o *autarhie* completă (cum încearcă Germania lui Hitler) cea ce e o imposibilitate, pt. că un sol — fie el cât de fertil și bogat — nu cuprinde și nu poate da tot de ce are nevoie un popor.

Deci pt. buna conviețuire a popoarelor e nevoie de reglementarea raporturilor între viața politică și cea economică, pt. că războaiele dintre națiuni se datoresc intereselor economice ale acestora (ex războiul din Abisinia).

Conferențiar: H. H. Stahl.

Conferință: «Monografia sociologică».

În trecut cultura pop. consta din cetirea bibliotecii, care dădea săteanului cult. teoretică. Îi forma o cult. generală, aidoma a arășenilor. Educatorii n'au ținut seama de realitățile satului în care trăiau, ceea ce a dus la conflictul între învă. și săteni. Remediul: întoarcerea intelectualilor cu sufletul către sat. Intelectualii (în speță învățătorii) trebuie să devină conducătorii efectivi ai satului, în toate domeniile. Să caute să rezolve în chip ferocit toate problemele mari ale satului. Acestea sunt: 1. Sănătatea (nașteri — decesuri — educ. fizică), 2. Cultura muncii (organizarea economică), 3. Cultura minții (a crea condițiile psihologice necesare pentru ca tânărul să rămâe cu dragoste față de carte, cu gustul pt. cetire format, 4. Cultura sufletului.

Pt. a le putea rezolva învă. trebuie mai întâiu să le cunoască. Lucrul acesta îl fac astăzi *Echipele Regale*. Acestea au alcătuit „*Monografii sociologice*.”

Capitolele esențiale dintr'o monografie sătească sunt: 1. Descrierea satului; 2. Manifestarea economică; 3. Manifestarea ad. tivă; Manifestarea juridică. Acestea la rândul-le sunt determinate de: I. înrâurirea geografică și II. înrâurirea biologică; III. istorică și IV. sociologică.

Intelectualii satelor nu pot face monografiile perfecte ca instituțiile de pildă.

În alcătuirea unei monografii intelectualii satelor pot fi ajutați — în adunarea materialului — de către premilitari și străjeri. Acest lucru își are un rost pedagogic. Se face cu acest prilej educație socială acestora.

Conferențiar: C. Lungulescu secretar gen. al Ligii Antirevizioniste.

Conferință: „Din trecutul neamului nostru. Drepturile noastre istorice asupra acestui pământ.“

Dacă femeia dă naștere unui copil, nu are nici un merit. Merit are inv. care îl crește, care îi face educația. În trecut copilului i s'a făcut educație exclusiv teoretică. Conf. o combate. Povestește o serie de amintiri din timpul războiului, din cari desprinde nostalgia românului din provinciile cutropite după pământul în care a trăit, nostalgie care adesea îl ducea la mormânt. Drii nu puteau ști cauza bolii. Li ziceau „boala valahilor.“ Această înfrățire cu pământul ne-a ținut de-a-lungul veacurilor. Suntem cel mai tenace popor din lume.

În decursul istoriei noastre noi am dispărut, iar am apărut, am dispărut din nou ca să apărem mai mulți și mai puternici, pt. ca să nu mai dispărem niciodată. Ceeace a contribuit la menținerea noastră a fost și unitatea limbii, pe care nici unul dintre pop. cari ne înconjoară, n'o au. Noi avem o civilizație veche, pe care am împrumutat o și altora, în special Ungurilor. *Dacia este patria arianismului.* Maglavitul (*Magna vitae*) a fost cetatea sfântă a Dacilor 3000 de ani. Civilizația noastră se păstrează în folklor, tradiție și muzică. Deasemenea noi am avut cea mai superioară formă de religie (afară de Evrei). Noi avem în spate *calm spiritual*. Istoria noastră nu poate fi interpretată de cât spiritualicește.

Astăzi ni se contestă ori ce drept asupra acestui pământ. Ni se falsifică chiar istoria, de către dușmanii noștri de totdeauna: Ungurii. Dar noi putem dovedi drepturile noastre asupra acestor pământuri (și autorul documentează lucrul acesta, printr'un șir de documente și citate — întrebuițate în conf. ținute în Anglia, Franța etc. pt. lămurirea opiniei publice mondiale — luate din cei mai de seamă istorici ai lumii.

Hunii, când au năvălit în Europa, au clătinat creștinismul, au nimicit popoare, au alungat regi, Dacii însă (singuri au avut curajul acesta) li s'au pus de-a curmezișul drumului. Aceasta este o strălucită dovadă a puterii, a forței noastre spirituale, datorită căreia ne așteaptă un destin glorios.

(Va urma)

M. Moldovanu.

RECENZII.

G. G. Antonescu :

Educația morală și religioasă în școala românească.

144 pag. Editura „Cultura Românească“. București Lei 60.

DL. Nichifor Crainic în articolele semădate prin diferite reviste, accentuează des că „vremea noastră e vremea tineretului“, iar copilul e „piatra unghiulară în zidirea altei lumi pe ruinile celor vechi“. Acest adevăr își găsește confirmarea în preocupările actuale ale pedagogiei științifice. Problema educației copilului e soluționată în funcție de virtualitățile lui sufletești. Acestea cer să fie actualizate și valorificate, ținându-se seamă de natura lor intimă pentru a se obține maximum de înfăptuiri etice, estetice, științifice și sociale. Intre aceste virtualități, aceea care prezidează însăși organizarea vieții noastre sufletești, este virtualitatea religioasă. Pedagogia contemporană, prin reprezentanții ei de seamă, dă importanța cuvenită trebuințelor native, de ordin religios și le tratează după natura lor structurală.

În sprijinul afirmațiilor enunțate mai sus, ne vine lucrarea intitulată „Educația morală și religioasă în școala românească“ a Dlui G. G. Antonescu. Lucrarea cuprinde trei capitole mari :

I. *Educația morală în școala românească*, în cuprinsul căruia se scoate în relief importanța educației morale în școala secundară. Detestând sistemul actual de educație morală, cu tentativa de a crea convingeri prin constrângere, autorul miilează pentru disciplina liberă, bazată pe convingerea națională, afectivă și conativă. Cere stăruitor ca eterodeterminarea să fie substituită prin

autodeterminare, avându-se în vedere roadele educative incomparabil mai îmbelșugate ale sistemului autodeterminării.

II. *Psihanaliză și educație*, tratează problema energiei latente în subconștient, precum și transformarea și canalizarea acestei energii către scopuri utile, fie individului singular, fie colectivității omenești. Aici este importanța covârșitoare a psihanalizei, în a ne înlesni să cunoaștem substratul subconștient al sufletului, pentru a-l face util vieții omenești în genere. În acest punct se conexează psihanaliza cu educația și i se vedește scopul ei moral.

III. *Educația religioasă în cadrul educației integrale*. Aici se pune problema educației religioase ca integrându-se organic în educația intelectuală, estetică morală și chiar fizică. Fiind vorba de educația intelectuală, educatorul religios va împărtăși elevilor cultura științifică, conciliind contradicțiile aparente ale religiei cu știința prin intermediul și ajutorul filosofiei spiritualiste. În educația morală, prin disciplina liberă și exerciții de voință, se vor forma deprinderi virtuozose, bine'nțelese avându-se ca punct de plecare morala prin excelență, morala creștină. În cuprinsul acestui capitol se insistă și asupra pregătirii educatorului religios, care, pe lângă pregătirea profesională trebuie să aibă și o temeinică cultură filosofică și'n plus să fie un credincios convins. Știința în școala primară, secundară și chiar în universitate să fie subordonată unui idealism moral și religios. Viitorii educatori să fie pregătiți într'o „Școală normală superioară“, unde imperativul idealismului religios, moral și național să primeze.

Problemele enumerate constituie pivotul educației ; felul cum sunt soluționate de un pedagog consacrat cum e Dl. G. G. Antonescu ne mulțumește și de aceea ne simțim îndatorați să recomandăm cartea tuturor celor cari se găsesc în slujba misionarismului educativ.

Ion Bunca Năsăud

Oficiul de educație a tineretului român :

**Gimnastică și jocuri pentru străjeri
și străjerie, 7—14 ani.**

Oficiul de educație a tineretului român, văzând felul în care se făcea până acum educația fizică în școlile noastre, atât de grad secundar cât mai ales de grad primar, a hotărât editarea unei broșuri care să cuprindă exerciții gimnastice, exerciții de mișcare și jocuri pentru străjeri și străjerie. Broșura călăuză, de o însemnătate foarte mare, a apărut în ultimul timp, în condițiuni tehnice foarte bune.

Noua instituție de educație a tineretului român, — străjeria, are un auxiliar din cele mai prețioase în acest unic manual.

Broșura e alcătuită, — în urma unui minuțios și științific studiu, — după metodele cele mai noi de educație și în conformitate cu cele mai bune principii pedagogice.

Astăzi se pune mult accentul pe educația fizică, acest obiect de învățământ, care s'a bucurat până acum de un dispreț suveran, atât din partea profesorilor cât și din partea învățătorilor. Știm cu toții cum s'a făcut și se face chiar în școlile noastre educație fizică, așa că nu mai insistăm.

La început s'a comis și se comite și astăzi o greșală fundamentală, confundându-se gimnastica cu educația fizică și vice-versa.

„Educația fizică e totalitatea mijloacelor intelectuale fizice și morale, care ne asigură o sănătate fizică și morală, printr'o bună și normală dezvoltare a organismului nostru“, sau după cum a definește dl. C. Kirilescu, într'o conferință ținută în zilele trecute în sala Dalles, în cadrul Universității libere :

„Educația fizică este activitatea fiziologică conștientă a organismului omenesc, condusă prin metodele pedagogiei, urmând în-

treținerea și sporirea potențialului biologic al individului, în vederea sporirii randamentului social“.

Gimnastica, care este cea mai importantă ramură a educației fizice, are la bază mișcarea și „se compune din mișcări alese și se află sub formă de programe sau lecțiuni“ Lămuriri folositoare va găsi fiecare educator și comandant străjer, — în această broșură, — în ce privește pregătirea unei lecții de gimnastică, care cere respectarea cu scrupulozitate a acestor trei fundamentele principii: a) principiul desvoltării armonice, b) principiul curbei efortului și principiul alternării exercițiului.

În această broșură sunt prezentate educatorilor și tuturor acelorora cari se îngrijesc de tineretul acestei țări, mai multe programe de gimnastică, cu explicațiile necesare, o frumoasă colecție de mișcări pentru programele de gimnastică străjerești, precum și un frumos buchet de jocuri, cuprinzând jocuri de alergare, jocuri cu mingea, jocuri de întrecere între elevi, precum și diverse jocuri cu caracter educativ.

Atât programele de gimnastică cât și mișcările și jocurile, pe lângă explicațiile necesare, sunt însoțite de fotografii și deseme, cari contribuesc și mai mult la înțelegerea exercițiilor.

Nu caut să discut și să analizez, — în cadrul acestei mici recenzii, — metodele și principiile pedagogice, educative, care stau la baza acestei broșuri, ci fac numai o datorie de camarad, atrăgând atenția celorlalți camarazi asupra acestei broșuri călăuzitoare.

I. Bătiu-Hodac.

REVISTE.

Lumea noastră. An. I. No. 1. Tg.-Mureș.

Iată un nou prilej de legitimă satisfacție națională! O nouă publicațiune românească, în acest oraș, lipsit prea mult timp de tradiția unei culturi etnice, chiar și atunci, când este pusă exclusiv în slujba instrucției și educației micilor școlari, prezintă, totuși, un eveniment de-o înaltă semnificație culturală.

„Lumea noastră“ este o publicațiune lunară pentru copii. Motto-ul: „Dela copii, pentru copii,“ scris pe copertă, învederează în mod sugestiv sensul și caracterul acestei reviste.

Valoarea ei este dublată de două considerațiuni fericit imbinat. BCU Cluj / Central University Library Cluj

a) „Lumea noastră“ este o publicațiune din categoria puținelor pe care le avem în această țară. Față de numărul revistelor destinate adulților, numărul publicațiunilor editate pentru copii e infim și neîndestulător.

b) A doua considerațiune, care mărește în mod excepțional însemnătatea acestei reviste, este faptul că, în timp ce materialul cuprins în cele mai multe publicațiuni similare, este creat de adulți, „Lumea noastră“ cuprinde material creat și confecționat de școlari.

Acest fapt reprezintă un adânc sens educativ, care merită relevat cu toată căldura sufletească.

Revista apare sub îngrijirea și conducerea dlui Gh. Aniței, înv., avându-și redacția și administrația la școala primară No. 2.

Fondatorii revistei sunt:

Dnele: Aristia Lungulescu, Emilia Drișcu, Olimpia Zamfir, Viorica Moga, Gheorghina Iliaș, Elisabeta Pop, Alexandrina Bozedeau, Dș. Rozalia Rednic, Ana Stănescu, Lucreția Runcu, El,

Libeg, Victoria Băra, Maria Gherasim și Elena Aniței. Dnii: Insp. școlar, Ieronim Puia, N. Suciu, I. Rusu, I. Tabarcea, Valeriu Marcu, P. Laslo, E. Mătei și I. Iacob. Numărul de față cuprinde compuneri reușite, ghicitori, poezii, etc.

Apreciind importanța educativă a revistei și felicitând străduința inițiatorilor, dorim acestei „colege“, mai mici prosperitate îndelungată.

Convorbiri didactice. An. I. No. 9-10.

Revista asociației învățătorilor din municipiul și jud. Constanța.

Preocupați de-o permanentă dorință de a ne informa asupra capitalului spiritual și cultural pe care Asociațiile învățătoresți îl prestează în slujba prestigiului nostru profesional, precum și pentru promovarea obiectivelor ideale ale neamului, răsfoim cu plăcere fiecare număr primit la redacție, străduindu-ne ca la elaborarea aprecierilor noastre să urmăm poteca nepărtinitoare a obiectivității.

Astăzi, a sosit momentul să spunem câteva cuvinte și despre această simpatică „colegă“, depe malurile azurate ale mării.

Convorbiri didactice (deși are unele imperfecțiuni privitoare la regularitatea apariției) trasează pe drumul publicațiilor profesionale urmele unei demnități mature și conștiente.

Dând preferință, într'o largă măsură, problemelor de ordin pedagogic și educativ, ea a isbutit să se claseze, printre publicațiile de acest gen, la loc de frunte. În acest număr revista e onorată cu două articole substanțiale, semnate de către Dnii: Șt. Șt. Bărsănescu, profesor de pedagogie la Universitatea din Iași (Pedagogia pe drumuri noi) și Iosif I. Gabrea eminentul profesor și autor al unor valoroase publicații pedagogice. ($\frac{3}{4}$ teoreticieni și $\frac{1}{4}$ practicieni).

Desprindem din articolul Dlui profesor Șt. Bărsănescu, în linii generale, esența problemei tratate.

D-sa înregistrează un fapt (dealtfel destul de cunoscut), acela al *mobilității* sistemelor și teoriilor despre educație. În ultimele două decenii, mai ales, școala și slujitorii săi asistă la un accelerat proces de inovație în domeniul pedagogiei și educației. Metode, sisteme și concepții noi se elaborează cu o febrilitate

accentuată și dau asalt asupra altora, cari nici nu au avut timpul să-și dovedească eficacitatea prin experimentare. Programele de învățământ, sub influența acestui procedeu își schimbă mereu caracterul. Chiar și conducătorii instituțiilor de cultură și educație se schimbă cu o rapiditate dăuătoare procesului de continuitate și statornicie a problemelor pedagogice.

În fața acestei situații nenumărate întrebări se ridică din conștiința celor chemați a nevedi firul pedagogiei și educației.

Unde merge pedagogia? Care e adevărata evoluție a acestei științe? Ce este subiectul de educat? Ce trebuie să devină el?

Asupra copilului pedagogia este în posesiunea unui însemnat număr de teorii. Erasm de Rotterdam caracterizează copilul cu următoarele: Copilul e o *ceară moale* pe care educatorul o poate *modela* după voe.“

„Sufletul copilului, spune I. Locke, se naște *tabula rasa*, o foaie de hârtie curată, fără urme.“

„Copilul e ca o *plantă* care, pe măsură ce crește, își *desvăluie* puterile și elementele,“ (I. I. Rousseau) etc.

Ce trebuie să devină copilul? City Library Cluj

După Kant, Herbart, G. Kerschensteiner, „o *personalitate morală* sau un *caracter*.“

„O *personalitate culturală*“ după K. Eucken, K. Kessler, Spranger, etc,

„Om armonios dezvoltat,“ după P. Gautier, L. Dugas, etc. Pedagogiei contemporane, care situază pe primul plan al preocupărilor sale „individualitatea,“ astăzi, încearcă să i se substituie o pedagogie nouă, cu un pronunțat caracter social. (etnic sau național).

Această pedagogie nouă se bazează pe următoarele considerațiuni:

„Individul descinde din comunitate, deci, din nație; comunitatea etnică îi dăruiește și-i determină o gândire, o acțiune, simțirea, adică tot ce este mai de seamă în individ; poporul e capul organic al unei vieți comune; individul e numai o parte; procesul educației trebuie să se sprijinească pe cunoașterea nației. Nația trebuie luată ca punct de plecare pentru educația individuală și colectivă.“

Desfășurarea unei educații — bazată pe considerațiunile de

mai sus, a dat rezultate interesante în: Germania, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria.

Concomitent cu acest nou sistem educativ a început să ia avânt o mișcare științifică pentru *studiul nației*.

După ce Dl. prof. Șt. Bârsănescu citează cele patru condiții (sânge, muncă, ordine, credință), stabilite de Ed. Spranger, pentru ca un popor să-și poată îndeplini destinul său istoric, în lume, relevă o altă latură a pedagogiei contemporane, pe aceea: *a lărgirii sferei educației*."

Obiectivul acestei pedagogii constă în a extinde procesul educativ, care se limita ieri, aproape exclusiv, la dezvoltarea psiho-fizică a copilului, asupra societății întregi. Astfel a luat naștere:

a) *Pedagogia familiei*, care examinează educația în cadrul familiei;

b) *Pedagogia socială*, care se ocupă cu studiul educației tinerilor pentru epoca extrașcolară;

c) *Pedagogia criminală*: studiul educației din punct de vedere profilactic și terapeutic a indivizilor cu înclinări criminale;

d) *Pedagogia curativă*, a orbilor și surdo-mușilor, etc.

Nașterea acestor noi ramuri ale pedagogiei, precum și extinderea și lărgirea sferei educației asupra tuturor indivizilor, va asigura popoarelor și lumii întregi o viață nouă, cu prestigiu sporit și cu puteri de a-și crea, cu mai multă ușurință bunuri culturale. Dl. prof. I. Gabrea, în articolul: „ $\frac{3}{4}$ teoreticieni și $\frac{1}{4}$ practicieni“ relevă dezacordul care există între actualul sistem școlar și structura socială și națională a statului. Statul nostru nu a căutat până în prezent a folosi instituțiile sale pentru a-și crea în mod real elementele necesare diferitelor ramuri ale producției sociale.

Școalele teoretice cari s'au înmulțit în mod coplesitor față de cele cu caracter practic fabrică în fiecare an mii și mii de teoreticieni, cari urmăresc, în majoritatea cazurilor, servicii la stat, suprapopulând necesitățile, și producând un adevărat dezechilibru vieții sociale și naționale a statului. În acest timp, școalele practice sunt lăsate pe un plan de inferioritate față de chemarea lor importantă în viața neamului. Copiii țării simt o adevărată aversiune față de școalele practice. Învățământul practic e considerat

ca o ramură umilitoare a vieții sociale. Acest fapt a determinat acapararea producțiilor industriale, comerciale, etc. de către străini. O politică școlară realistă, care să îndrumeze tineretul spre o pregătire în raport cu nevoile statului se impune fără amânare.

Nu așa se prezintă situația în alte țări. Pentru a ilustra acest fapt, redăm următoarele date:

Belgia: În școalele practice: 198.247 elevi (77.7 %); în școalele teoretice: 57.040 (23.3 %);

Bulgaria: Șc. practice: 173.993 (81.3 %), în școalele teoretice 40.270 (18.7 %).

Cehoslovacia: Șc. practice: 268.841 (74.1 %); în șc. teoretice 94.326 (25.9 %);

Ungaria: Șc. practice: 326.747 (81.9 %); în cele teoretice 72.517 (18.1 %), etc.

La noi în timp de 15 ani (1921/22—1936) s'au înscris:

a) Școalele teoretice: 2.262.765 elevi

b) „ practice: 701.824 „

BCU Cluj Library Cluj

 Total: 2.964 584 elevi.

Procentul celor cari au urmat școalele teoretice se ridică la 76.4 %; iar a celor dela școalele practice e 23.6 %.

Pentru a remedia această situație nefavorabilă propășirii neamului se impune ca politica școlară să fie schimbată cât mai neîntârziat.

Trebue lămurită opinia publică asupra importanței școalelor practice, precum și asupra posibilităților de bună stare pe care le oferă pentru viitor.

O severă atențiune la intrarea copiilor în școalele secundare ar asigura reușita celor cari posedă înclinații speciale pentru acest învățământ.

Sporirea numărului școalelor practice, precum și majorarea numărului elevilor ar deschide țării, în viitor, o înfloritoare prosperare economică, industrială și comercială.

Di înv. N. Popescu semnează reale „păreri și observațiuni“, privitoare la: „Rolul predării aritmeticii la cl. I.“

Cronica revistelor și recenzia cărții: „Dinamica muncii“ bine susținute.

Vatra. An. III. No. 9, 10.

Revista înv. din jud. Năsăud.

Revista „Vatra“ se prezintă în bune condițiuni tehnice și spirituale. Varietatea materialului cuprins, conștiințiozitatea și seriozitatea cu care este plămădit, dau acestei publicații nota unor însușiri mulțumitoare.

În acest număr, Pr. I. Pop. semnează un substanțial și bine documentat articol: „Isus Mântuitorul.“

În articolul: „La 70 de ani dela moartea învățătorului Vasile Nașcu,“ Dl. E. Sângeorzan evocă figura istorică a unuia dintre cei mai vrednici slujitori ai școlii. V. Nașcu și-a închinat cu medestia specifică caracterelor mari, viața întregă pe altarul demnității naționale.

Mai colaborează: Maria Grozea (Gânduri de Crăciun), D. Vranău (Aspecte din viața satelor), L. Zavaschi (Lecție practică ținută cu cl. II), D. Feldrișel (Fragment din răbojul trecutului), Chiva I. Nistor (colinde populare din Năsăud), Prof. Dr. E. Elefterescu (Ioan Papiu).

Poezii semnează: Petre Pop (La poarta iubirilor mele), Pompei I. Pop (Nopti albe), Titu Poenaru (În ochii tăi).

Recenzia cărților este semnată de către Dnii N. Culea, Ioan Bunea și Iuliu Moșil.

A. Șara.

Poșta redacției. Articolele Dlor M. Moldovan și Dumitru Jova, din lipsă de spațiu, nu s'au putut publica în numărul de față, urmând a li se face loc în numărul viitor.

Răspuns Dlui Măiță Dragomir, înv. Iceland. Fânațe.

Cu privire la aprecierile pătimașe și nejustificate adresate asociației, *în mod oficial* (probabil că nu cunoști urmările ce decurg din infracțiunea comisă privitor la corespondența oficială) ținem să dăm următoarele precizări.

1. Asociația reține abonamentul pentru revista oficială în baza unei hotărâri aprobată de Asociație.

2. Credem că materialul publicat în revistă, reprezentând fructul spiritual al unei atitudini profesionale, are, înaintea oricărui interes meschin, ca deviză primordială prestigiul și demnitatea asociației și componentilor ei. Dacă acest material prezintă pentru dta „*un aliment*” mediocru, cu însușiri de congestionare cerebrală, atunci când el, pentru majoritatea colegilor, reprezintă o hrană spirituală substanțială, ghicim cu ușurință natura alimentației dtale spirituale.

Revista, după a noastră părere nu e nici „slabă” și nici „perfectă.” Dacă fructul muncii noastre desinteresate, încheșat în coloanele ei a putut stârni peste granițele acestui județ aprecieri elogioase pentru noi, acest fapt nu reprezintă satisfacerea unui orgoliu efemer, ci o provocare la intensificarea posibilităților noastre de creație.

Inventariem aprecierile dtale la dosarul faptelor cari nu justifică întru nimic buna credință și solidaritatea față de corp, asigurându-te că ele nu vor știrbi cu nimic elanul credinței noastre în izbânda finală a unor eforturi cari ținesc la prosperarea și înflorirea chemării noastre profesionale.

Înțelegem că este gestul unui coleg ce se situează în afară de corp, gest caracteristic oamenilor mici!

Redacția.

PROGRES SI CULTURĂ

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUD. MUREȘ.

*Apare lunar, afară de Iulie și August, sub îngrijirea
Comitetului Asociației și redactată de un comitet.*

Redactor responsabil:

I. BUTNARIU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamentul anual:

Pentru învățători — — — — — Lei 100

Pentru comitetele școlare și alte categorii „ 120

Toate manuscrisele, revistele și cărțile de recenzat se vor trimite
pe adresa redacției.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția și Administrația:

Cooperativa de librărie „Progresul“ Tg.-Mureș.